

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Warszawie

LWA -4101-10-02/2012
P/12/113

Warszawa, 6 września 2012 r.

**Pani
Anna Grzybicka
Powiatowy Lekarz Weterynarii
w Żurominie**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹ zwanej dalej ustawą o NIK, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Warszawie przeprowadziła w Powiatowym Inspektoracie Weterynarii w Żurominie² kontrolę realizacji programów zwalczania niektórych serotypów salmonelli w stadach kur³ w latach 2007-2012 (do 30 czerwca).

W związku z kontrolą, której wyniki zostały przedstawione w protokole podpisanym 9 sierpnia 2012 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, w brzmieniu obowiązującym do 1 czerwca 2012 r. w związku z art. 2 ustawy z dnia 22 stycznia 2010 r. o zmianie ustawy o Najwyższej Izbie Kontroli⁴, przekazuje Pani niniejsze wystąpienie pokontrolne.

¹ Dz.U. z 2012 r., poz. 82.

² Dalej także: *Inspektorat*

³ Dalej także: *programy*

⁴ Dz.U. Nr 227, poz. 1482 ze zm. – zwana dalej ustawą nowelizującą.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości, realizację programów zwalczania niektórych serotypów salmonelli w hodowlanych stadach kur i w stadach towarowych kur niosek.

1. Powiatowy Lekarz Weterynarii (dalej PLW) realizację krajowych programów zwalczania niektórych serotypów salmonelli w hodowlanych stadach kur rozpoczął w 2007 r., a w stadach towarowych kur niosek w 2008 r. Łącznie, we wszystkich okresach obowiązywania programów 417 stad hodowlanych kur oraz 617 stad towarowych kur niosek poddano badaniom na obecność serotypów salmonelli. W wyniku tych badań potwierdzono zakażenia salmonellą odpowiednio w 26 i 58 spośród tych stad. Stosownie do wymogów krajowych programów zwalczania stada te zostały zlikwidowane.

W okresie objętym kontrolą koszty realizacji programów wyniosły łącznie 44 735,9 tys. zł, w tym 4 540,5 tys. zł (10,1%) w stadach hodowlanych kur i 40 195,4 tys. zł (89,9%) w stadach towarowych kur niosek. Na odszkodowania z tytułu likwidacji stad kur wydatkowano 42 375,3 tys. zł, to jest 94,7% środków ogółem. Szkody poniesione przez właścicieli zakażonych stad ustalane były przez wyznaczonych przez PLW rzeczoznawców spośród osób powołanych do pełnienia tej funkcji wskazanych decyzjami wójtów i burmistrzów z terenu powiatu żuromińskiego. Podstawą ustalenia kwoty odszkodowania była średnia z trzech szacowań.

NIK pozytywnie oceniła również:

- bezzwłoczność wykonywania zadań przez Powiatowego Lekarza Weterynarii przy podejrzeniu lub stwierdzeniu wystąpienia w stadzie kur serotypu salmonelli objętego programami;
- egzekwowanie nakazów i zakazów wydawanych w drodze decyzji administracyjnych;
- wykonanie w oparciu o *Krajowy plan kontroli urzędowej pasz* przewidzianych urzędowych kontroli pasz;
- prowadzenie corocznych szkoleń dla hodowców oraz pracowników Inspektoratu w zakresie krajowych programów zwalczania salmonelli.

2. NIK ocenia negatywnie fakt, iż w okresie objętym kontrolą, PLW nie ujął w prowadzonym rejestrze podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną wszystkich podmiotów posiadających stada drobiu z terenu powiatu. W wyniku porównania rejestrów prowadzonych przez PLW z ewidencją Urzędu Skarbowego w Żurominie ustalono, że 10 podmiotów na terenie powiatu nie dokonało wymaganego zgłoszenia⁵ Powiatowemu Lekarzowi Weterynarii. Prowadzenie działalności

⁵ Obowiązek zgłoszenia prowadzenia działalności nadzorowanej został określony w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt – dalej *ustawa o ochronie zdrowia zwierząt* (Dz. u. z 2008 r. Nr 213, poz. 1342, ze zm.) oraz w art. 21 ustawy z dnia 16 grudnia 2005 r. o produktach pochodzenia

nadzorowanej bez zawiadomienia w wymaganym terminie o zamiarze jej rozpoczęcia, stanowi - zgodnie z art. 85 ustawy o ochronie zdrowia zwierząt – wykroczenie. Nie zgłoszenie działalności nadzorowanej skutkowało nie objęciem stad krajowymi programami zwalczania niektórych serotypów salmonelli. W inspekcji weterynaryjnej nie wypracowano rozwiązania umożliwiającego weryfikację rejestru ze stanem faktycznym.

Ponadto NIK wskazuje na inne uchybienia i nieprawidłowości, które polegały na:

- nieprzekazaniu, w 13 na 17 zbadanych spraw, sąsiednim powiatowym lekarzom weterynarii informacji o podejrzeniu lub stwierdzeniu wystąpienia w stadzie kur serotypu salmonella objętego właściwym krajowym programem zwalczania oraz braku powiadomienia o powyższym - w odniesieniu do 7 spraw - państwowego powiatowego inspektora sanitarnego właściwego ze względu na miejsce prowadzenia działalności⁶;
- niepowiadomieniu państwowego powiatowego inspektora sanitarnego o osobach mających kontakt ze stadem hodowlanym kur zakażonym salmonellą, pomimo obowiązku wynikającego z krajowych programów zwalczania;
- niedokonywaniu w latach 2007-2009 w książce zgłoszeń chorób zakaźnych zwierząt wpisów o stadach zakażonych salmonellozami drobiu⁷;
- niepełnym udokumentowaniu, w ramach sprawowanego przez PLW nadzoru, pobierania próbek do badań wykonywanych z inicjatywy hodowcy. W 34 stadach hodowlanych kur w latach 2007-2012 nie udokumentowano pobrania od 4 do 22 próbek, natomiast w 23 stadach towarowych kur niosek nie udokumentowano pobrania 14 próbek na przestrzeni lat 2008-2012;
- niepobraniu wszystkich wymaganych prób do badań w ramach kontroli urzędowych w stadach hodowlanych kur, tj. trzy razy podczas cyklu produkcyjnego⁸. U 6 spośród 7 objętych badaniem hodowców nie wykonano pełnego zakresu planowanych badań urzędowych.

zwierzęcego (Dz.U. z 2006 r. Nr 17, poz.127 ze zm.).

Obowiązek prowadzenia przez powiatowych lekarzy weterynarii rejestrów podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną określa art. 11 ustawy o ochronie zdrowia zwierząt, a rejestru zakładów, m.in. utrzymujących drób w celu pozyskiwania jaj konsumpcyjnych przeznaczonych do wprowadzenia na rynek art. 20 ustawy o produktach pochodzenia zwierzęcego.

⁶ Środki stosowane w zakresie powiadamiania o chorobie wynikają z art. 42 ust. 8 ustawy o ochronie zdrowia zwierząt.

⁷ Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 16 stycznia 2008 r. w sprawie sposobu prowadzenia dokumentacji związanej ze zwalczaniem chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. z 2008 r., Nr 17, poz. 107.)

⁸ Częstotliwość i procedura pobierania próbek w odniesieniu do stad hodowlanych kur zostały określone w załączniku do II do rozporządzenia (WE) nr 2160/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 17 listopada 2003 r. w sprawie zwalczania salmonelli i innych określonych odzwierzęcych czynników chorobotwórczych przenoszonych przez żywność (Dz. UE. L. 325 z 12.12.2003, str. 1, ze zm.) z oraz w załączniku do rozporządzenia Komisji (WE) nr 1003/2005 z dnia 30 czerwca 2005 r. wdrażającego rozporządzenie (WE) nr 2160/2003 w odniesieniu do celu wspólnotowego ograniczenia powszechnego występowania niektórych serotypów salmonelli w stadach hodowlanych gatunku *Gallus gallus* oraz zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 2160/2003, a od 2010 r. w załączniku do rozporządzenia Komisji (WE) nr 200/2010 z dnia 10 marca

Przedstawiając powyższe uwagi i oceny Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

- 1) doprowadzenie do aktualizacji rejestru podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną (utrzymujących stada drobiu) oraz wypracowanie rozwiązań umożliwiających ich weryfikację ze stanem faktycznym,
- 2) podjęcie działań mających na celu przeprowadzenie kontroli w podmiotach, które deklarowały produkcję w urzędach skarbowych, a nie zgłosiły jej do powiatowego lekarza weterynarii,
- 3) rzetelne prowadzenie dokumentacji, w tym książki zgłoszeń chorób zakaźnych zwierząt oraz dotyczącej pobierania próbek wykonywanych z inicjatywy hodowcy,
- 4) powiadamianie o podejrzeniu lub stwierdzeniu wystąpienia w stadzie kur serotypu salmonella objętego krajowym programem sąsiednich powiatowych lekarzy weterynarii oraz właściwego państwowego powiatowego inspektora sanitarnego,
- 5) zapewnienie pobierania wszystkich wymaganych prób do badań w ramach kontroli urzędowych w stadach hodowlanych kur.

Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, w brzmieniu obowiązującym do 1 czerwca 2012 r. w związku z art. 2 ustawy nowelizującej, oczekuje przedstawienia przez Panią, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków, bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w brzmieniu obowiązującym do 1 czerwca 2012 r. w związku z art. 2 ustawy nowelizującej, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Pani prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Delegatury NIK w Warszawie umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, w brzmieniu obowiązującym do 1 czerwca 2012 r. w związku z art. 2 ustawy nowelizującej, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.